

Asukkaiden itsehallinto ja maakuntavaalit

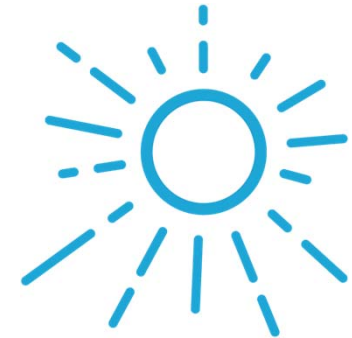
Kuntamarkkinat
12.9.2018

Marianne Pekola-Sjöblom, tutkimuspäällikkö
+358 50 337 5634, marianne.pekola-sjoblom@kuntaliitto.fi
Twitter: @M_PekolaSjöblom

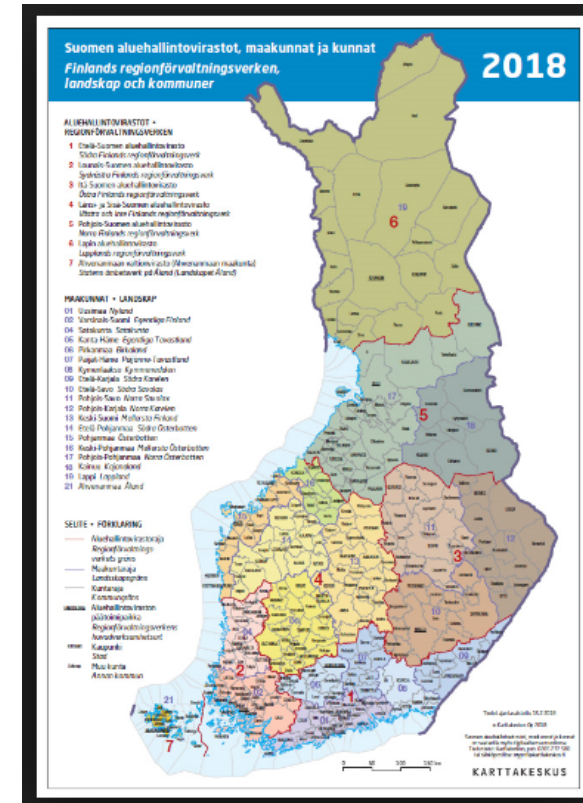
Näkökulmia:

- Tuntevatko asukkaat maakunnat omikseen? Samaistutaanko?
- Onko vaikutusmahdollisuuksia, uskotaanko niihin?
- Koetaanko tärkeiksi ja ymmärretäänkö mistä äänestetään?
- Saadaanko asukkaat äänestämään?
- Paranevatko palvelut?
- Väheneekö demokratiavaje?

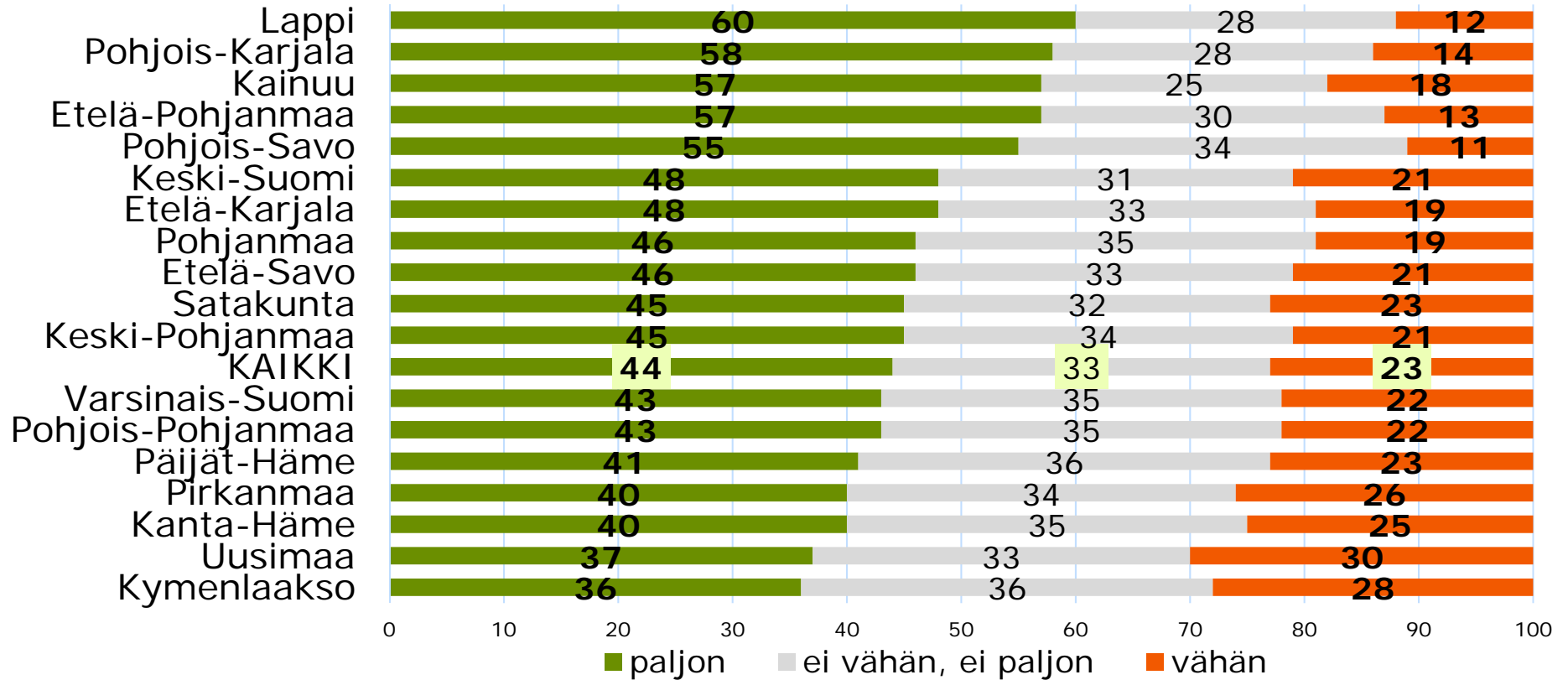
Tuntevatko asukkaat
maakunnat
omikseen ?

Samaistutaanko
maakuntiin?

Kuntalaisten samaistuminen maakuntaan 2017

Vastausten %-jakaumat. N= 10 716)

Kuntalaisten maakuntasamaistuminen keväällä 2017

Voimakkainta

(paljon samaistuvia, %):

1. Inari	62
2. Kurikka	62
3. Keitele	59
4. Tornio	58
5. Liperi	57
6. Paltamo	57
7. Keuruu	54
8. Pudasjärvi	52
9. Raisio	52
10. Rautalampi	52

Heikointa

(paljon samaistuvia, %):

1. Espoo	34
2. Kotka	36
3. Sipoo	36
4. Hämeenlinna	37
5. Kemiönsaari	37
6. Vantaa	37
7. Askola	38
8. Oulu	40
9. Tampere	40
10. Turku	41

Onko asukkailla osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia maakunnissa?

Asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen muodot kirjattuna maakuntalakiluonnokseen

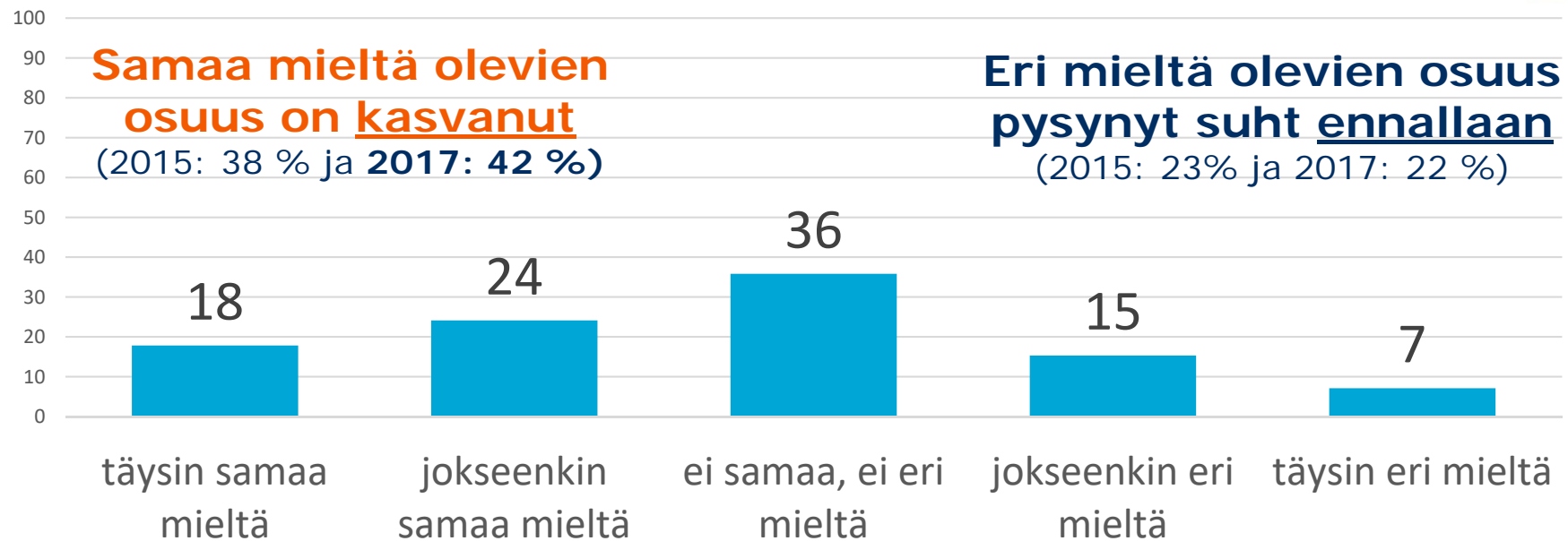
Maakunnan asukkailla on **äänestämisen lisäksi** muitakin osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksia, joiden edistämisestä maakuntavaltuusto vastaa.

- **Osallistumisen ja vaikuttamisen edistämisen kanavat, esimerkkiluettelo**
- **Aloiteoikeus**
- **Kansanäänestys**
- **Vaikuttamistoimielimet**

Lakiluonnoksessa todettua:

- Osallistumisen mahdollisuuksien oltava monipuolisia ja vaikuttavia.
- Maakunnan strategiassa otettava huomioon osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuudet.
- Maakuntalaki osallistumisen osalta monin osin mahdollistava. Konkreettisten, käytännön osallistumista tukevien keinojen käyttö jäisi pitkälti maakunnan itsensä päätettäväksi.

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä
"Uudistus tulee heikentämään
kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia".
(väittämän %-jakaumat, n= 11 261)

Kuntapäätäjien arviot sote- ja maakuntaudistuksen vaikutuksista:

Vastausten %-jakaumat syksyllä 2017.

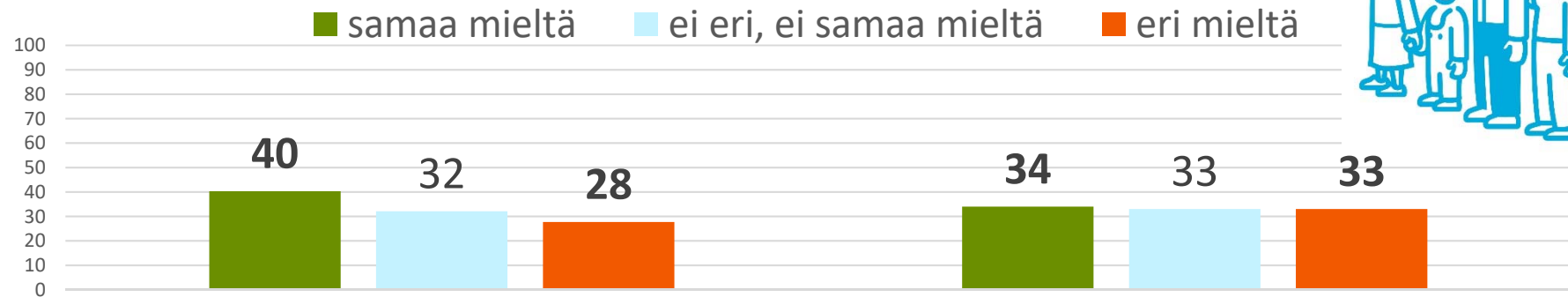

Kokevatko asukkaat maakunnat tärkeiksi ja ymmärtävätkö he mistä äänestävät?

Kuntalaisten mielipiteet seuraavista sote- ja maakuntauudistusta koskevista väittämistä keväällä 2017.

(vastausten %-jakaumat, n= 11 322 – 11 333)

Olen seurannut uudistusta koskevaa
keskustelua aktiivisesti
tiedotusvälineistä

40 % samaa mieltä

Ymmärrän pääpiirteissään mistä
uudistuksessa on kyse

34 % samaa mieltä

11.9.2018:

MTV Uutisten kysely: 40 prosenttia suomalaisista ei pidä sote-uudistusta tarpeellisena – "Ihmisiällä ei ole riittävästi tietoa, mitä soteuudistus on syönyt"

KOTIMAA | JULKAISTU 11.09.2018 23:10

Tutkimus tehtiin 3.9. – 10.9.2018. Siihen vastasi 1051 henkilöä. Virhemarginaali on suurimmillaan kolme prosenttia suuntaansa. Tutkimuksen teki MTV:n toimeksiannosta Corefiner Oy.

HYVÄKSYTÄÄNKÖ SOTE-UUDISTUS EDUSKUNNASSA?

Pidän epätodennäköisenä	60%
Pidän todennäköisenä	32%

MTV Uutiset/Corefiner Oy.
Tutkimus toteutettu 3.9.-10.9.
n= 1051.

MITÄ SOTE-UUDISTUKSELLE TULISI TEHDÄ?

Uudistusta ei tarvita	40%
Valmistella uudistus puolueiden kesken	24%
Hyväksyä syksyn aikana	16%
Jättää seuraavalle hallitukselle	8%

24.3.2018:

Utissuomalainen: Suurin osa suomalaisista kaataisi sote-uudistuksen – Asiantuntija: "Ihmiset eivät tiedä, mistä sotessa on kyse"

KOTIMAA | JULKAISTU 24.03.2018 05:00

Utissuomalaisen Tietoykkösellä teettämässä USU-gallupissa kysyttiin, pitäisikö sote-uudistuksen valmistelu mielestäsi keskeyttää. Kyselyyn vastasi tuhat 18 vuotta täyttäneitä mannersuomalaista 14.–18. tätä kuuta. Kyselyn virhemarginaali on 3,1 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lähtevätkö asukkaat äänestämään?

Ruotsi: Äänestysaktiivisuus vuosien 1970-2014 vaaleissa

TABELL 1. Utveckling av valdeltagandet 1970-2014 (procent)

År	Kommunvalen	Landstingsvalen	Riksdagsvalen
1970	88,1	88,2	88,3
1973	90,5	90,7	90,8
1976	90,4	90,5	91,8
1979	89,0	89,2	90,7
1982	89,6	89,8	91,4
1985	87,8	88,0	89,9
1988	84,0	84,2	86,0
1991	84,3	84,0	86,7
1994	84,4	84,3	86,8
1998	78,6	78,1	81,4
2002	77,9	77,5	80,1
2006	79,4	78,8	82,0
2010	81,6	81,1	84,6
2014	82,8	82,5	85,8

Källa: SCB, Valmyndigheten.

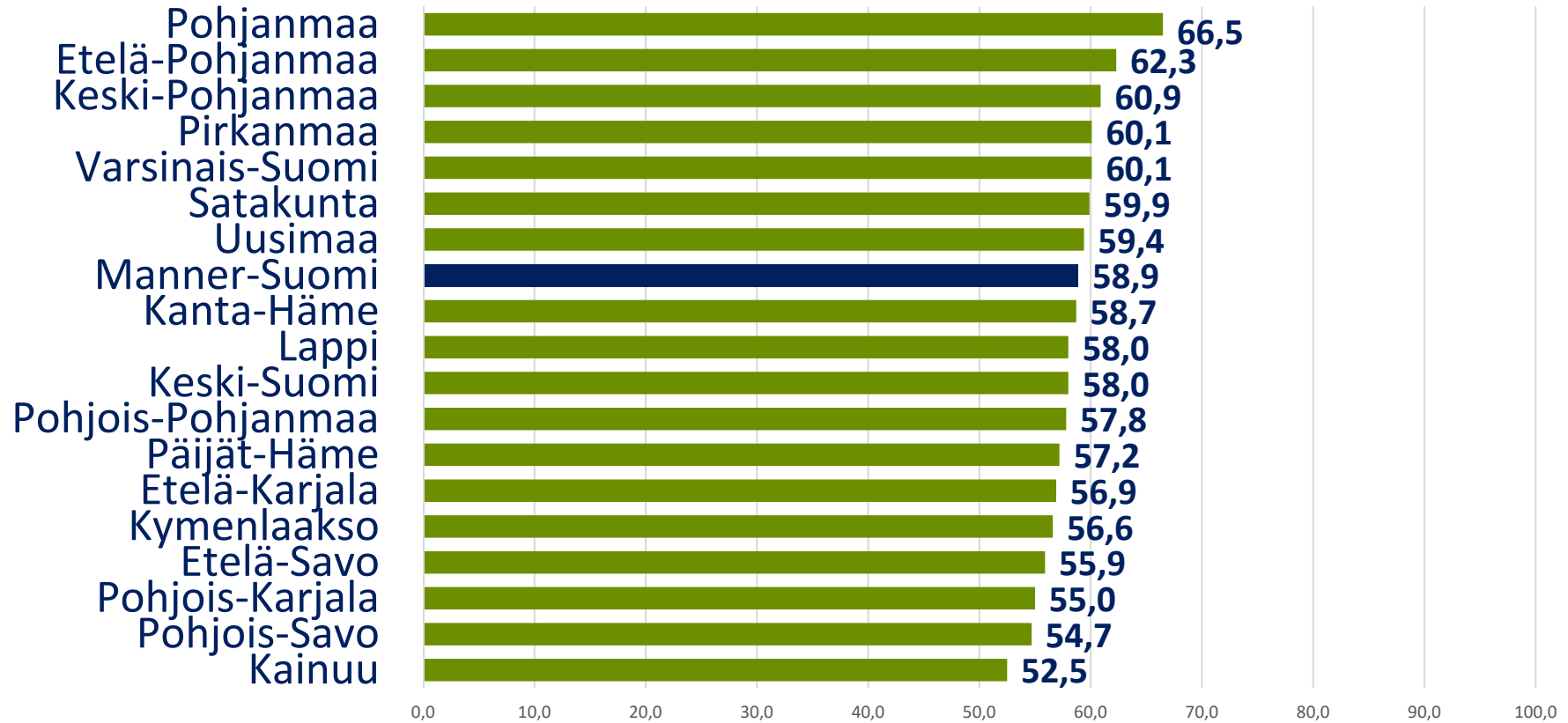
Parlamentti-, alue- ja kuntavaalit järjestetään samanaikaisesti

Neljän vuoden välein syyskuussa

Syksyn 2018 vaalien äänestysaktiivisuus (alustavat tiedot, "valnatt"):

Kuntavaalit	82,0 %
Aluetason vaalit	81,7 %
Parlamenttivaalit	84,4 %

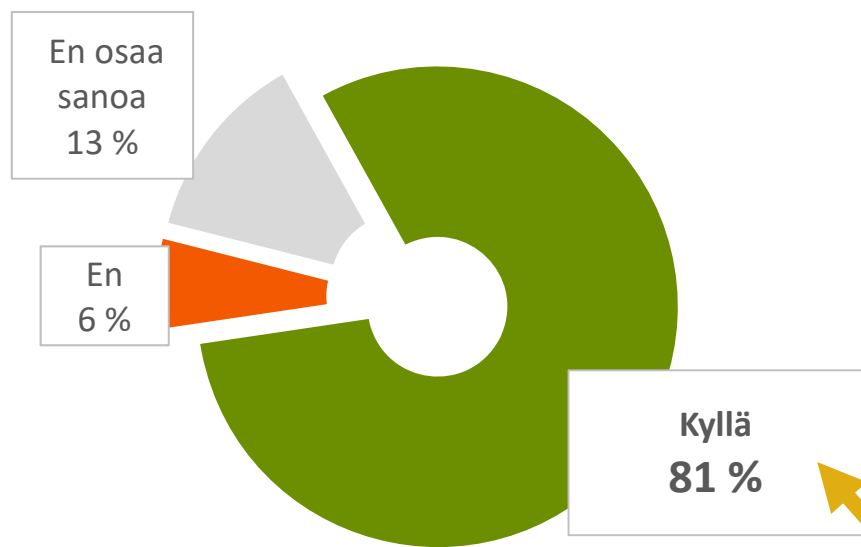
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa 2017 maakunnittain (%)

Kuntalaisten äänestysaikeet kuntavaaleissa 2017.

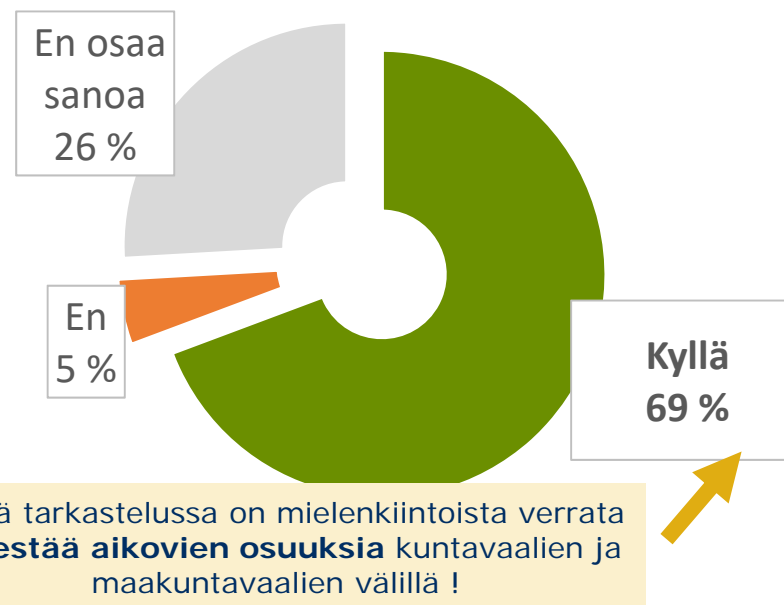
Tarkka kysymysmuotoilu: "Aiotko äänestää kevään 2017 kuntavaaleissa?"

Vastausten %-jakaumat, N= 11 702.

Kuntalaisten äänestysaikeet maakuntavaaleissa 2018.

Tarkka kysymysmuotoilu: "Aiotko äänestää **tammikuussa 2018** järjestettävissä maakuntavaaleissa, mikäli sote- ja maakuntauudistus toteutuu hallituksen suunnitelmien mukaan?" Vastausten %-jakaumat, N= 11 652.

Kotimaa | Lyhyesti

Maakuntavaalien ajankohdaksi varmistui tammikuu 2018

14.4.2016

Puoluesihteerit esittävät ylimääräistä puoluetukea vaaleja varten.

Vaalijohtaja ehdottaa 4.7.2017 maakuntavaalien mahdollista lykkäystä huhtikuulle: "Äänestäjät tarvitsevat hengähdystauon"

KOTIMAA | JULKAISTU 04.07.2017 14:39

5.7.2017

Sipilä: maakuntauudistus maaliin – vaalit lokakuussa 2018 ▶ 5.7.2017

Hallitus pohtii sote- ja 5.7.2017 maakuntauudistuksen aikatauluja – siirretäänkö maakuntavaaleja?

KOTIMAA | JULKAISTU 05.07.2017 05:20

Sote-uudistuksen kapellimestari Päivi Nerg pitää kiinni maakuntavaalien aikataulusta: "Suomen suurin fuusiorakenne"

7.5.2018

KOTIMAA | JULKAISTU 07.05.2018 21:00

SU 27.5.

27.5.2018

Nyt sen vahvisti pääministerikin: Maakuntavaalit siirtyvät

TI 26.6.

26.6.2018

Kokoomus hyväksyy soten uuden aikataulun – idea kolmista vaaleista kerralla ei innosta Orpoa ▶

SU 11.3.

11.3.2018

Maakuntavaalit edelleen täysi mysteeri – "Pakko valmistella, muuten tulee tosi kiire" ▶

17.8.2018

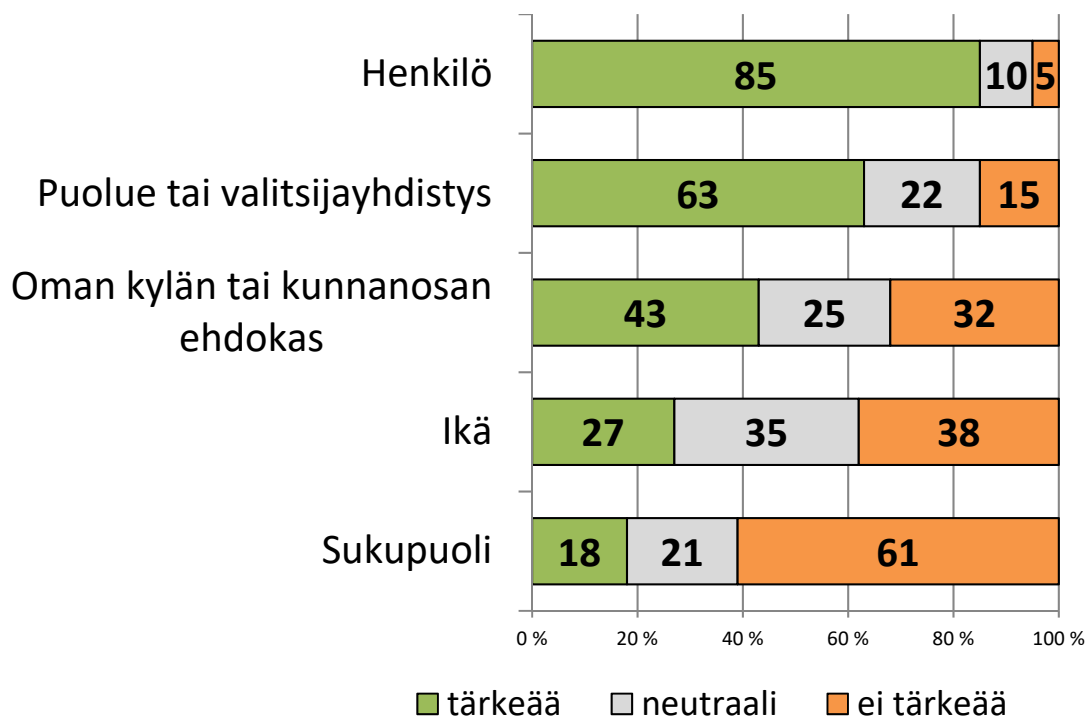
Hallitus esittää eurovaalien ja maakuntavaalien yhdistämistä – Vaalipäivä olisi toukokuun lopulla

Politiikka 17.08.2018

KUMA 12.9.2018 / M.Pekola-Sjöblom

Kuntalaisten mielipiteet äänestämiseen liittyvästä kysymyksestä "Miten tärkeinä pidät seuraavia tekijöitä, kun äänestät kuntavaaleissa?"

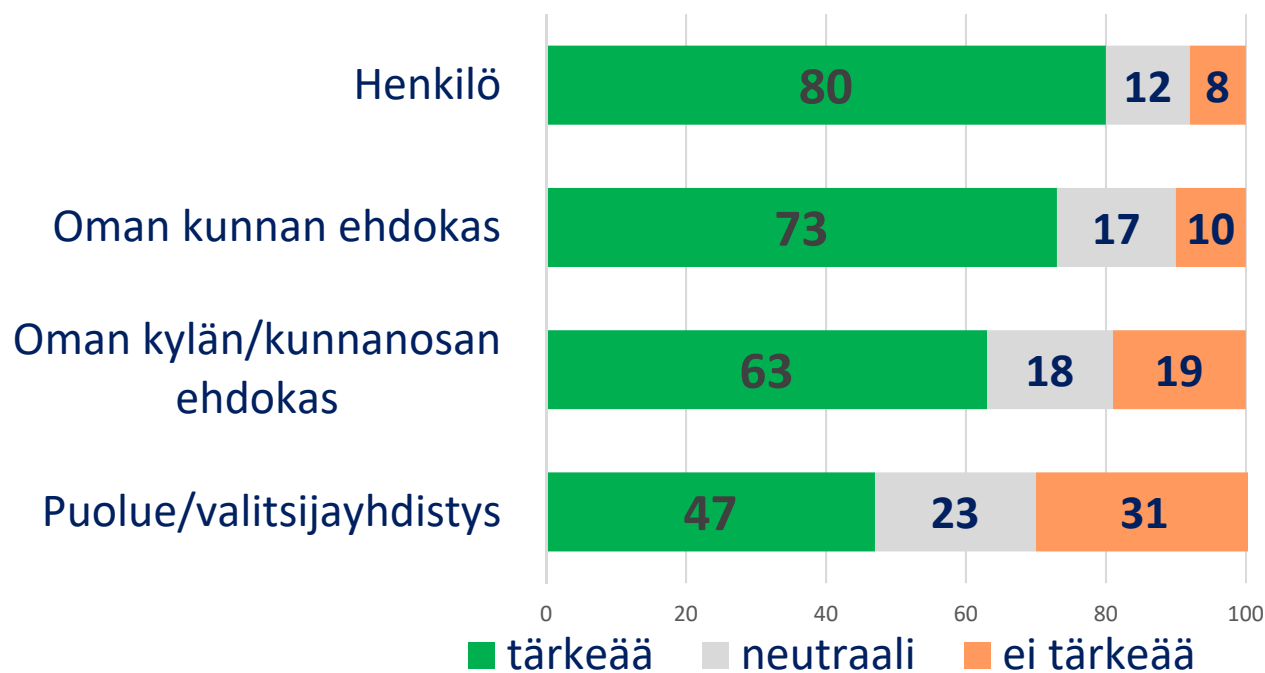
Vastausten %-jakaumat, N = 11 010 – 11 360.

Eri tekijöitä kuntavaaleissa tärkeänä pitävät, %

1. Henkilö (85%)
2. Puolue/valitsijayhdistys (63 %)
3. Oman kylän tai kunnanosan ehdokas (43%)
4. Ikä (27%)
5. Sukupuoli (18%)

Kainuun kuntalaiskysely 2009: Kainuulaisten mielipiteet äänestyspäätökseen vaikuttavien tekijöiden tärkeydestä maakuntavaaleissa.

Henkilö oli tärkein tekijä Kainuun maakuntavaaleissa

Puolue tai valitsijayhdistys vasta neljännellä sijalla.

Paranevatko palvelut?

Tavoitteena sote-palvelut kaikille Suomen asukkaille laadukkaasti ja yhdenvertaisesti

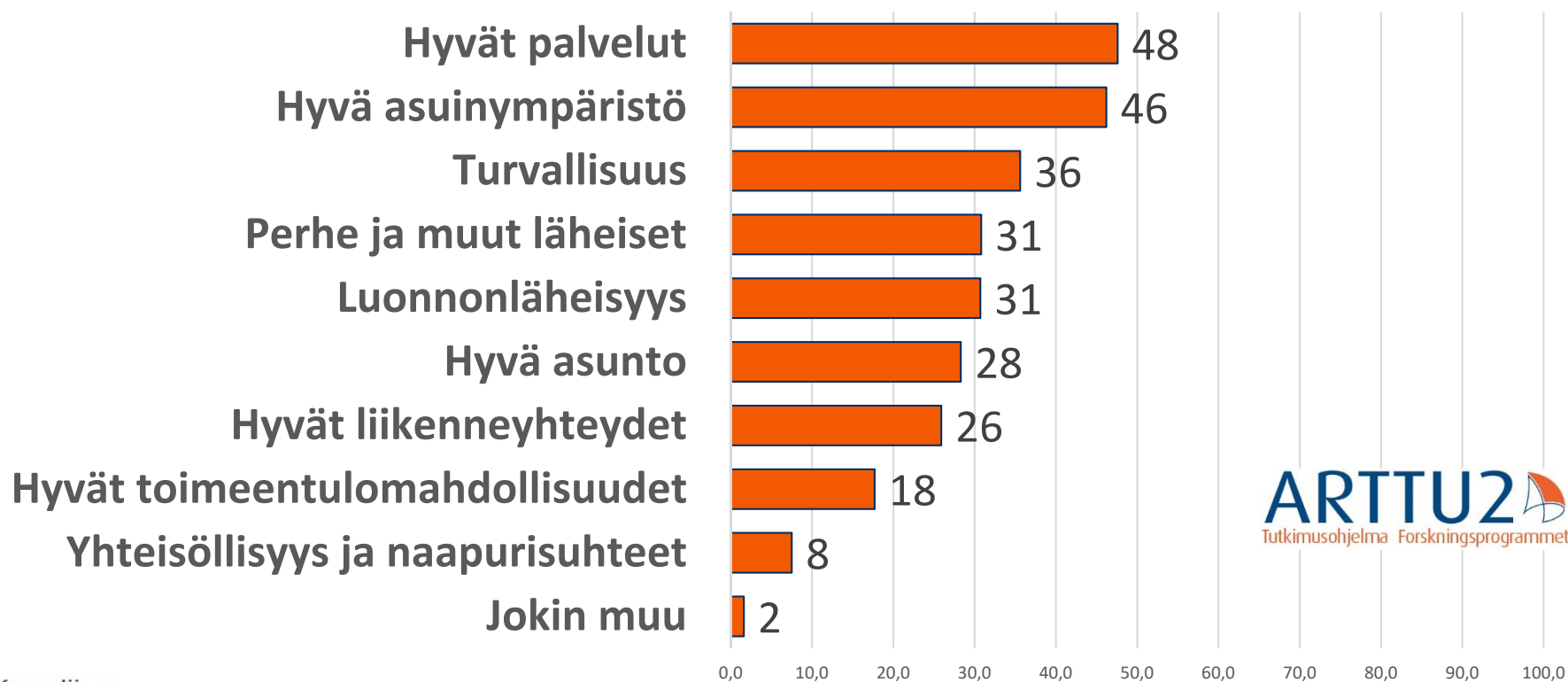
Sote-uudistuksen tavoitteet

Sote-uudistuksen päämääränä on, että kaikki Suomen asukkaat saavat sosiaali- ja terveyspalveluja laadukkaasti ja yhdenvertaisesti. Tavoitteena on, että ihmisten hyvinvointi- ja terveyserot vähenevät. Sosiaali- ja terveyspalveluissa otetaan käyttöön parhaat ja tehokkaimmat toimintatavat.

Lähde: <https://alueuudistus.fi/mika-on-sote-uudistus>

ARTTU2 Kuntalaiskysely 2017: Kuntalaisten näkemykset tärkeimmistä asioista hyvässä kotikunnassa keväällä 2017

% vastanneista valinnut kolmen tärkeimmän joukkoon (N-2017= 11 856)

ARTTU2
Tutkimusohjelma Forskningsprogrammet

ARTTU2 Kuntalaiskyselyt 2015 ja 2017:

Kuntalaiset ovat aiempaa tyytyväisempiä kunnallisiin palveluihin

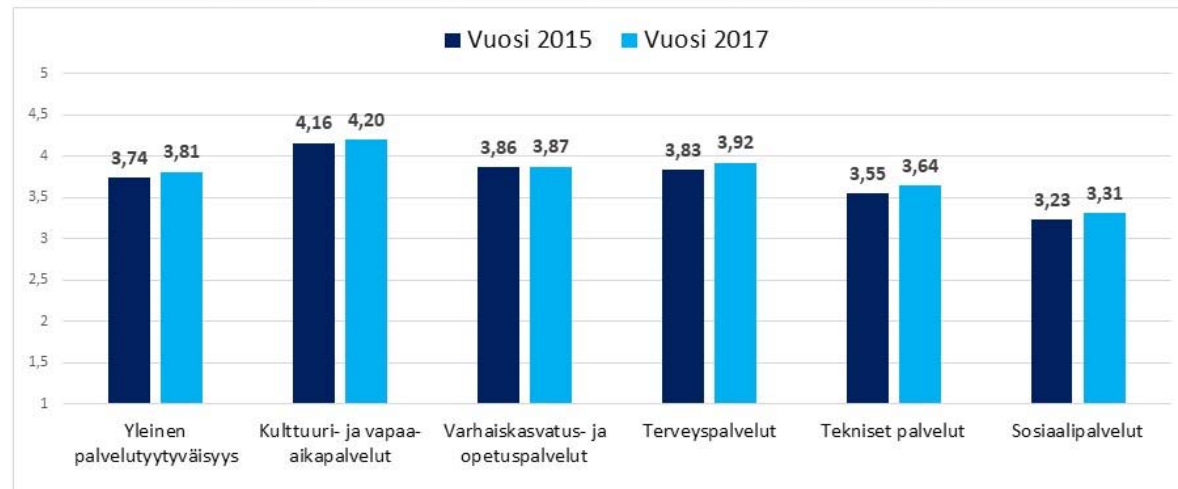
[Kuntaliiton mediatiedote
12.12.2017](#)

[Raportti: Parhaat mahdolliset
palvelut kaikille kuntalaisille?](#)

ARTTU2
Tutkimusohjelma Forskningsprogrammet

Kuntalaisten palvelutyytyväisyys vuosina 2015 ja 2017.

Kokonais- ja sektorikohtaisten indeksien arvot ARTTU2-kunnissa.
Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä
Finlands framgång skapas lokalt

ARTTU2 Kuntalaiskyselyt 2015 ja 2017 / mps

ARTTU2¹⁶
Tutkimusohjelma Forskningsprogrammet

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä
Finlands framgång skapas lokalt

KUMA 12.9.2018 / M.Pekola-Sjöblom

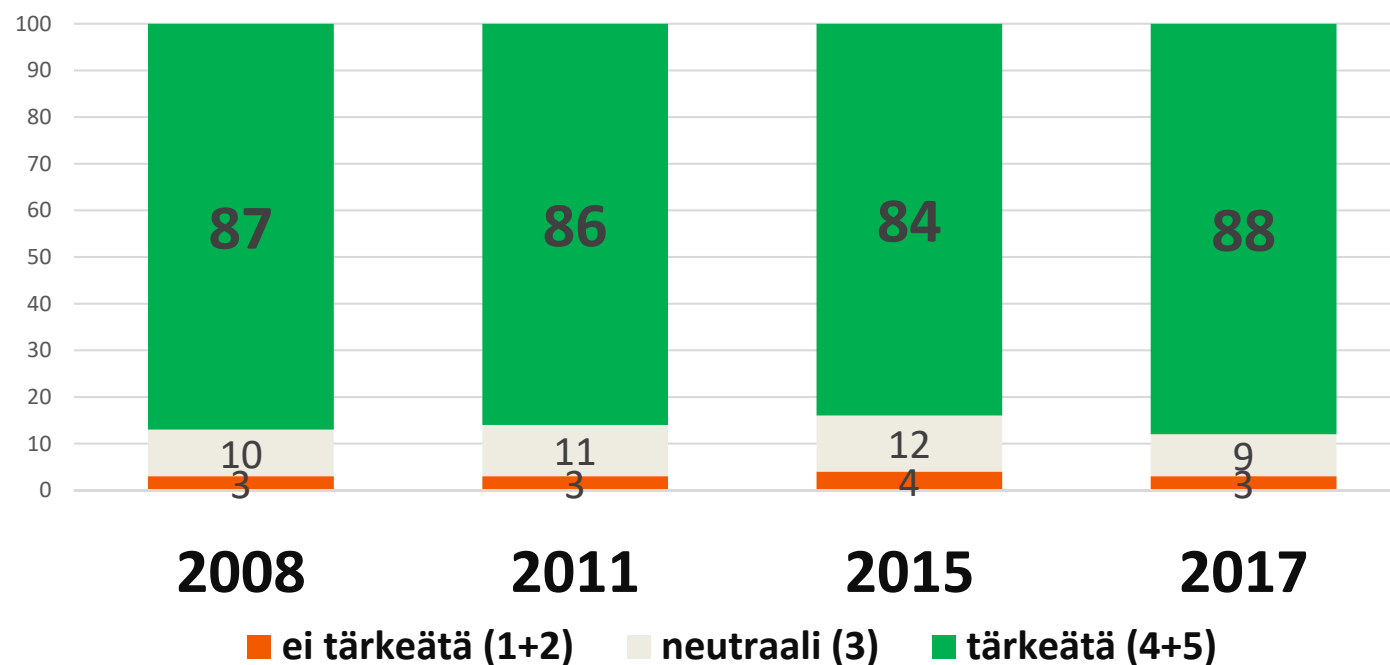
Lähde: ARTTU2 Kuntalaiskysely 2017 / MPS²⁴
[pvm]

Kuntalaiskysely 2017:

Kuntalaisten näkemykset kysymyksen

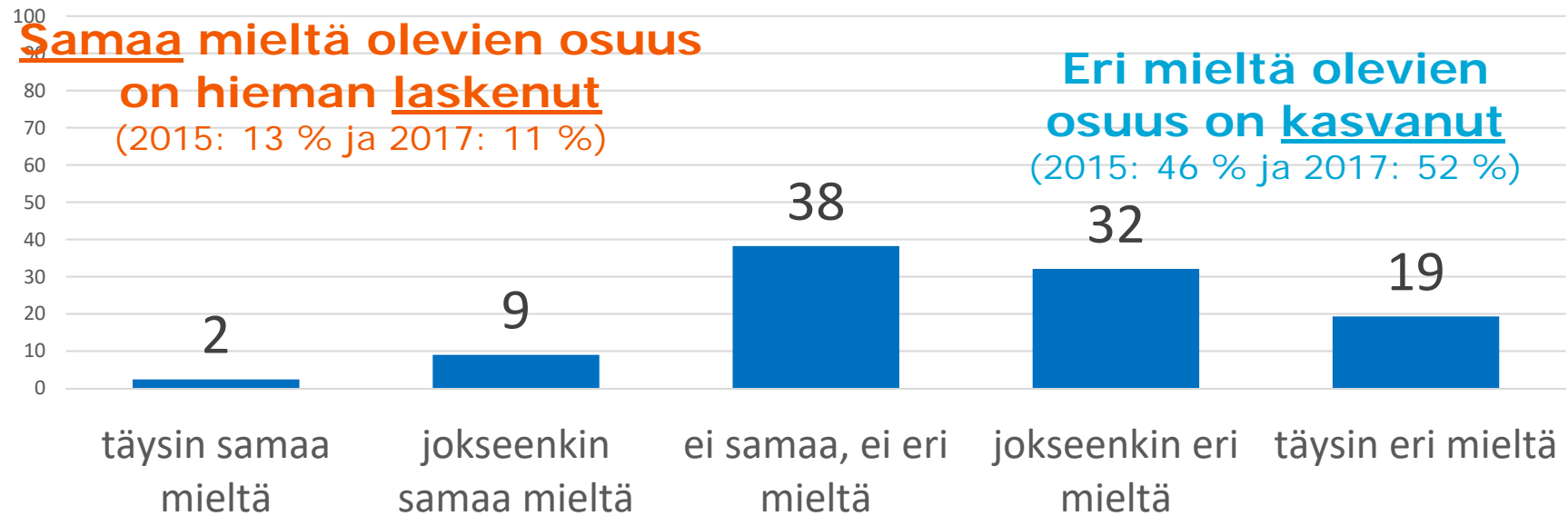
"Palvelujen tarjoaminen mahdollisimman lähellä kotia" tärkeydestä.

Vastausten %-jakaumat vuosina 2008, 2011, 2015 ja 2017. (N-2017= 11 620)

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä
"Uudistus tulee parantamaan sote-palveluita
kunnassani".

(Vastausten %-jakaumat, n= 11 262)

Tiivistäen:
Tunnistettava ja tunnustettava sekä mahdollisuudet että uhkat/riskit, mm:

- Kansalaisten tietämyksen, kiinnostuksen ja innostuksenkin lisääminen moniäänisen, selkokiehisen ja uskottavan viestinnän avulla
- Puolueiden rooli korostuu: Ehdokasasettelun merkitys vaaleissa. Ehdokkuus useammissa vaaleissa – hyvä vai huono asia?
- Kuntaliitosproblematiikan tunnistaminen ja kokemuksista oppiminen
- Väheneekö demokratiavaje?

Kiitos!